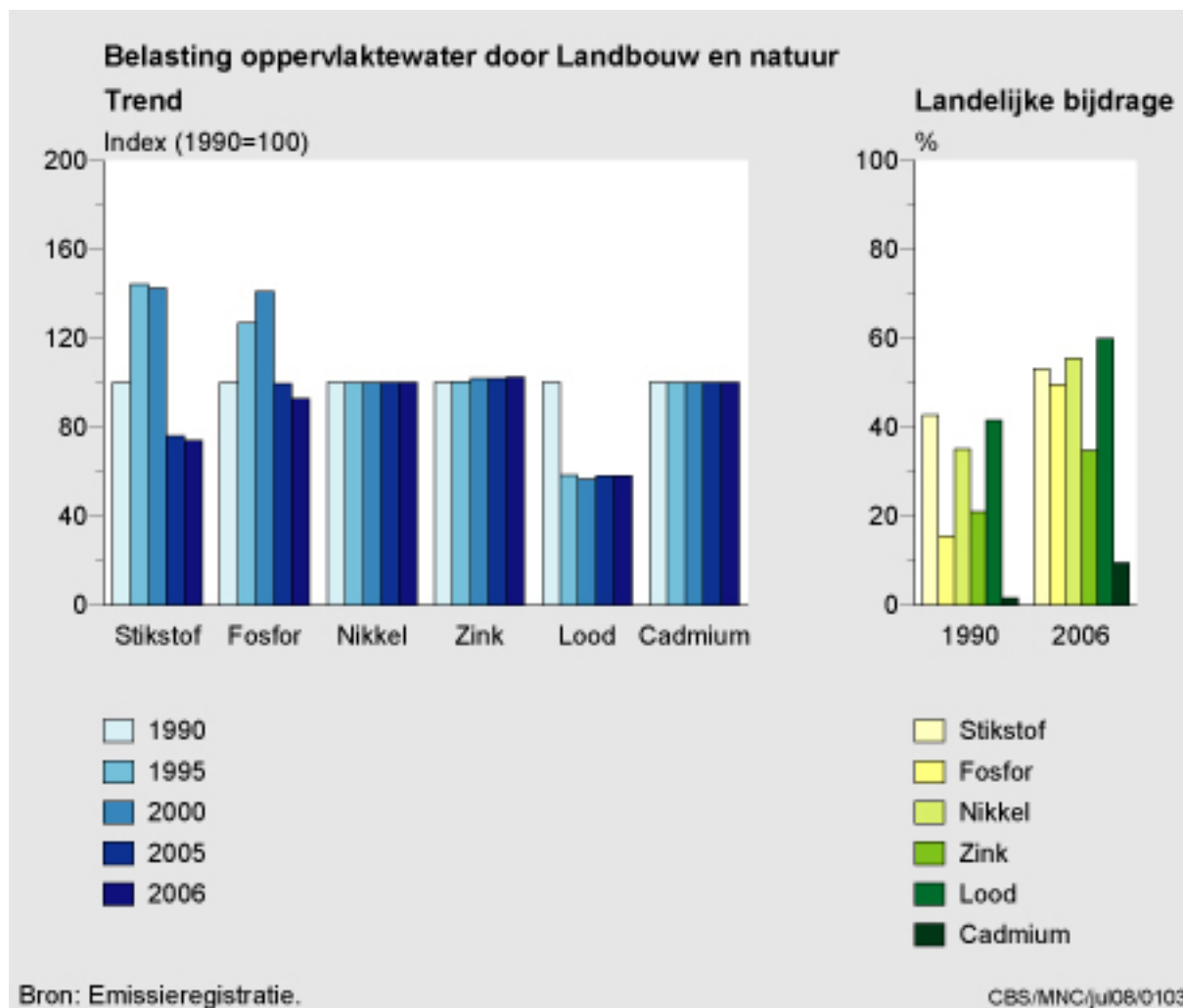

Belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur, 1990-2006

Indicator | 18 juli 2008

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

Voor de nutriënten stikstof en fosfor is de bijdrage vanuit de landbouw en de uit- en afspoeling vanuit landbouw- en natuurgronden aan de landelijke belasting in 2006 circa 50%; voor de zware metalen cadmium, zink, nikkel en lood oplopend van 9 tot 60%.

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xls\)](#) [3]

Trends nutriënten

De fluctuaties in de trend van stikstof en fosfor worden bepaald door de bodembelasting maar ook door de jaarlijkse hoeveelheid neerslag, waardoor de uit- en afspoeling varieert. Omdat in de Emissieregistratie de cijfers worden gepubliceerd op basis van de werkelijke weerjaren, is deze variatie terug te vinden in de cijfers. De reductie voor stikstof en fosfor in 2005 en 2006 ten opzichte van 2000 is vooral het gevolg van de natte omstandigheden in 2000.

Wanneer we de uit- en afspoeling voor 1990 en 2006 berekenen voor een meteorologisch gemiddeld jaar, dan is voor stikstof over deze periode een daling zichtbaar van 16%. Voor fosfor is er een lichte stijging over deze periode van ruim 3% (Kroes & Beusen, 2008).

Trends zware metalen

Door maatregelen is de toevoer van metalen naar landbouwbodems afgenomen, onder andere door regelgeving die de gehalten zware metalen in veevoer aan een maximum bindt. Ook worden bij de kunstmestproductie schonere grondstoffen gebruikt (CBS, 2006). De daling van de toevoer is echter niet uit de gepresenteerde cijfers van de belasting van het oppervlaktewater af te lezen, omdat voor de uit- en afspoeling van metalen uit landbouwbodems slechts cijfers voor één jaar zijn berekend. Deze schatting is voor de gehele tijdreeks aangehouden. Voor lood zien we tussen 1990 en 1995 een daling die wordt veroorzaakt door een afname van de emissie door loodhagel bij de jacht.

- [indicator=nl0518]

Referenties

- Emissieregistratie (2008). Jaarcijfers 2006. PBL, Bilthoven; CBS, Voorburg; RWS-Waterdienst, Lelystad; Alterra, Wageningen; SenterNovem, Utrecht en TNO, Utrecht.
<http://www.emissieregistratie.nl> [4].
- CBS (2006). [StatLine: Zware metalen op landbouwgrond](#) [5]. CBS, Voorburg/Heerlen.
- Kroes J. en A. Beusen (2008). Actualisatie Landelijke Emissieregistratie 2008. Uit- en afspoeling nutriënten met STONE2.3 Conceptrapport 28 maart 2008. Alterra, Wageningen.

Relevante informatie

- [indicator=nl0085]
- Recente cijfers en beschrijvingen van gehanteerde berekeningswijzen (meta-informatie) kunnen in detail bekeken worden op de [website van de Emissieregistratie](#) [4].

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur

Omschrijving

De belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur is voornamelijk toe te wijzen aan de uit- en afspoeling vanuit het compartiment bodem. Voor lood is de jacht (loodhagel) een belangrijke bron.

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek, in samenwerking in de Emissieregistratie (Planbureau voor de Leefomgeving, Centraal Bureau voor de Statistiek, Rijkswaterstaat-Waterdienst-Dienst Water en gebruik, Wageningen Universiteit-Alterra, SenterNovem, TNO)

Berekeningswijze

Voor een uitgebreide beschrijving van de berekeningsmethoden wordt verwezen naar de methodebeschrijvingen op de website van de [Emissieregistratie](#) [4]

Basistabel

Alle data opvraagbaar op [Emissieregistratie](#) [4]

Geografisch verdeling

Nederland, provincie, postcode, 5*5 km² (kaart)

Andere variabelen

Belasting oppervlaktewater, bodememissies, emissies oppervlaktewater, luchtmissies, luchtmissies volgens IPCCIn totaal circa 300 stoffenCirca 1600 emissieoorzaken en circa 1000 (individuele) puntbronnen

Verschijningsfrequentie

In mei definitieve cijfers t-2; in september voorlopige cijfers t-1

Achtergrondliteratuur

Methoden: op de website van [Emissieregistratie](#) [4] achter Overzicht documentenBegrippen: op de website van [Emissieregistratie](#) [4] achter Begrippenlijst

Opmerking

Omdat de uit- en afspoeling van stikstof, fosfor en zware metalen niet kan worden uitgesplitst naar landbouw en natuur afzonderlijk, is dit in deze figuur gezamenlijk weergegeven. Voor nadere uitleg over de begrippen emissies en belasting: zie: [indicator=nI0149]

Betrouwbaarheids codering

C (Schatting, gebaseerd op een groot aantal (accurate) metingen; de representativiteit is grotendeels gewaarborgd)

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2008). [Belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur, 1990-2006](#) [6] (indicator 0103, versie 09 , 18 juli 2008). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL:<https://www.clo.nl/indicatoren/nl010309>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0103> [2]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0103_001x_clo_09_nl.jpg [3]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0103-001x-clo-09-nl.xls> [4]

<http://www.emissieregistratie.nl/> [5] <http://statline.cbs.nl/StatWeb/Table.asp?STB=T&LA=nl&PA=37878&D1=a&D2=a&HDR=G2&LYR=G1:0> [6]

<https://www.clo.nl/indicatoren/nl010309>